

להזדרזת נתן

גליון קס"ב (שנה ד') ◊ פרשת תולדות ◊ חודש חשוון שנת תשפ"ה לפ"ק



שיח מזהר"ן

פנינים מספר
"שיחות מלוא מלכה"

הגה"ק הרבי ר' שכנא מלובלין זי"ע א' כסלו

היה רבו וחמיו של רבינו הרמ"א זי"ע. לא חיבר ספרים, אבל חתנו הרמ"א מביאו בדרכי משה יו"ד (סי' ק"י) עיי"ש. מובא שאמר פעם, שבימים הקדמונים לא היה פולין יותר משבעת אלפים חיילים, ובימינו נתרבו החיילים במאד מאד, עד שהגיעו למספר של שלשים אלף חיילים, ואמר שהטעם הוא, שבימים הקדמונים היו כלי הנשק והזיין כבדים מאד, ולא יכלו לנשאם רק גיבורים אדירים, וע"כ לא היה בנמצא רק שבעת אלפים חיילים שהיה בכוחותם לישא על כתפם את הכלים הכבדים, אבל בזמן הזה שהמציאו כלי נשק קלים יותר, וע"כ יש כבר שלשים אלף חיילים שיכולים לישא את הכלים, והנמשל — דהנה בדורו נתרבו הת"ח שהתחילו לפסוק הלכות, ולהורות הוראה ברבים, והתאונן ע"ז באומרו, דהנה בדורות הקדמונים לא ראינו רק יחידי סגולה שפסקו הלכות, משום שאז היו צריכים להוציא ההלכות מהתלמוד ושיטות הראשונים, והיה זה דבר קשה מאד, וע"כ לא מצינו רק יחידי סגולה, משא"כ כיום שכבר ישנם הרבה ספרים שנשאים ונותנים בהלכה, וכבר אין הדבר קשה כ"כ, וע"כ נתרבו כיום מורי הוראות בישראל, מבלי להתייגע על מקור העינים הדק היטב.

(מוצ"ש"ק מברכין כסלו שנת תשמ"ט)

עד היום נמצאת מצבת קבורתו בבית החיים העתיק שלובובלין, על אף שעברו יותר מארבע מאות שנה מפטירתו. מהרבי ר' שכנא אין ספרים, אבל בשו"ת הרמ"א (סי' כ"ה) כותב בנו ר' ישראל על אביו ר' שכנא בזה"ל "העמיד תלמידים הרבה מסוף העולם ועד סופו, וזימנין סגיאין בקשתי הימנו שיעשה פוסק" עכ"ל. דהנה בימים ההם עדיין לא היה שולחן ערוך, והיה רק ארבעה טורים ושאר ראשונים, ובכדי שידעו לפסוק הלכה למעשה, היו מוכרחים להיות תלמידי חכמים מופלגים, כדי שיוכלו להכריע בין שיטות הראשונים, והיות שלא כולם היו במדרגה זו, וע"כ ביקש ממנו בנו ר' ישראל שיעשה פסקי הלכות, אבל ר' שכנא לא הסכים לכך, ונימוקו עמו, שאם יעשה כן, הרי יפסיקו ללמוד פג"ת ושאר ראשונים, ולימדו רק את פסקי ההלכות, מבלי להתייגע על לימוד התורה. ומובא שגם מרבו של הרבי ר' שכנא זי"ע, הגה"ק רבי יעקב פאלאק זי"ע שחידש את דרך הלימוד ע"י פלפולים וחילוקים, ביקשו ממנו שיעשה ספר פוסק, ולא הסכים מהאי טעמא.

ברם דבר פלא הוא, כיון שבאותו זמן ממש התגורר רבינו יוסף קארו זי"ע בעיה"ק צפת, והוציא את חיבורו הגדול "שולחן ערוך" שש שנים אחרי פטירתו של הרבי ר' שכנא, שכן רבי שכנא זי"ע נפטר בשנת ש"ט, והבית יוסף הוציא את חיבורו לאור עולם בשנת ש"כ. וכנראה שמן השמים כיוונן שהבית יוסף יזכה לחבר את השולחן ערוך, ואף שיש חשש שיפסיקו ללמוד את המקור בתלמודי בבלי ונושאי כליו, מכל מקום עדיף שילמדו פסקי הלכות, משלא ידעו את ההלכות לאמיתתה. וכבר מצינו בכתבי מהר"י מוגאש (עין שו"ת מהר"י מוגאש ז"ל סימן ק"י) שבכדי לדעת כיצד להוציא את ההלכות מן הגמרא ונושאי כליו, צריכים להיות תלמידי חכמים מופלגים, ובזמנינו משום ירידת הדורות אסור לפסוק לעצמו עיי"ש. [עין הקדמת שו"ת להורות את חלק שני]. ולכן כיון שהרבי ר' שכנא לא הסכים לחבר ספר הלכה, ולפניו כמוהו גם רבי יעקב

המשך בעמוד הבא

תורת נתן

פנינים מספר
"להורות נתן" על התורה

הרגיש ריח תפוחים
הרומז לבחינת אתרוג

וַיֹּאמֶר רָאֵה רִיחַ גִּנֵּי פְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה' (כו, כז).
פירוש"י זה שדה תפוחים.

צ"ב אמאי הרגיש זוקא ריח תפוחים, וי"ל דלכאורה יפלא איך לקח יעקב את הברכות מעשיו הלא הוא עשיו הבכור ואף שלקח הבכורה מ"מ עשיו היה הראשון, אולם לק"מ דהרי ישראל הקדימו נעשה לנשמע, ואף שלפי הסדר צריך להיות מתחלה נשמע ואח"כ נעשה, ונשמע הוא הבכור, אבל ישראל בגלל חביבות המקום ית"ש הקדימו נעשה לנשמע, הרי שאף שנשמע הוא הבכור מ"מ הקדימו נעשה לנשמע, ובזכות זה זכו לברכות ויעקב הקדים לעשיו בברכות כשם שהקדים נעשה לנשמע. וז"ש בא אחיך במרומה פירש התרגום בחוכמא, והיינו בחכמת התורה, עיי"ז שיעקב הקדים נעשה לנשמע, הקדים להיות ראשון לעשיו. והנה אחז"ל בשבת (פח, א) ישראל נמשלו לתפוח מה תפוח פריו קודם לעליו כן ישראל הקדימו נעשה לנשמע, ולכן לפי כשבא יעקב ליטול הברכות הרגיש יצחק ריח שדה תפוחים לרמז כי יעקב בחי' תפוח המקדים נעשה לנשמע ולכן ראוי להקדים לו הברכות.

גם י"ל עפי"י מש"כ תוס' דתפוחים היינו אתרוג. והנה אתר"ג ר"ת אַל תְּבֹאֲנֵי רִגְלֵךְ אֶנְהוּ. והנה יעקב בא בענוה לפני יצחק וכפירוש"י הקול קול יעקב שמדבר בלשון תחנונים, אבל עשיו בלשון קנטוריא דיבר, ויצחק כששמע קול ענוה של יעקב הרגיש בו ריח של אתרוג של ענוה. וזהו סיפא דקרא וַיֵּד רָשָׁעִים אֶל תְּנַדְנֵי, כי בזכות ענוה של יעקב בבחי' אתרוג זכה לקבל את הברכות ואין כח ביד עשיו הרשע לשלוט עליו.

עשו רצה שברכות יצחק ליעקב יתקיימו רק בענינים רוחניים

נַעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן גִּבֹּר שְׂמִמְתִּי לָךְ וְגו' וַדָּגוּ וַתִּירֶשׁ קַמְקַמְתִּי (כו, לו).

יפה נדרשת

יצחק חידש שאע"פ שהיה בעל יסורים, אעפ"כ היה זקן ויושב בישיבה

וַיְהִי כִּי זָקַן יִצְחָק וַתִּכְהַן עֵינָיו (כו, א).

אגב אורחא נוסף כאן פירוש בדברי המדרש בפרשת השבוע (תולדות פס"ה ט) א"ר לוי אברהם חידש זקנה [דעד אברהם לא היתה זקנה דרק באברהם נאמר ואברהם זקן בא בימים] יצחק חידש יסורים [דעד יצחק לא מצינו בעל יסורים ורק ביצחק נאמר ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו], יעקב חידש חולי [דעד יעקב לא מצינו חולי ורק ביעקב נאמר הנה אביך חולה].

ונראה לפרש, לשון חידש זקנה וחידש יסורים וחידש חולי, מה החידוש בזה. דבנוהג שבעולם אדם צעיר יש לו רצון וכח לחדש דברים, אבל כשנעשה זקן וכוחותיו עזבוהו מתכנס בתוך עצמו, וחושב שאין בכחו לפעול כלום, והנה בא אברהם אבינו והראה כי איש ישראל אף שהוא זקן יכול לפעול גדולות ונצורות, כי אברהם הוליד את יצחק בזקנותו, ואז מל את עצמו בהיותו בן צ"ט שנים, וכל מה שיש לנו ירושה מאברהם אבינו הכל הוא מה שציוה הוורה לנו בזקנותו, נמצא שאברהם אבינו הראה לנו מה שאפשר לאדם לפעול לעת זקנה, וכאמרם ז"ל (יומא כח) אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה, דאף שהיה זקן ישב בישיבה

יל"ד אמרו שמתיו לך, וגם הקשה רש"י זוהי הברכה השביעת והוא עושה אותה ראשונה. ואמרת דרך צחות, דהנה כל הברכות שבירך יצחק ליעקב ויתן לך מטל השמים וגו' כוללים גם ברכות רוחניות, ואפשר לפרש את הפסוקים שיתן לו 'מטל השמים' היינו אתערותא דלעילא - יראה עילאה, 'ומשמני הארץ' - יראה תתאה באיתערותא דלתתא, וכן כולם. וכמו כן הוה גביר לאחיק יש לפרש כאמרם איזהו עשיר השמח בחלקו וכן אמרו איזהו עשיר כל שיש לו ביהכ"ס סמוך לשולחנו וכדומה, וע"כ טען לעשיו, הן אמת שנתת את הברכות ליעקב אולם הם יכולות להתקיים ע"י שתתן לו ברכות רוחניות בתורה ויראת שמים וכן ברכת הוה גביר לאחיק יתפרש ע"ד איזהו עשיר השמח בחלקו, אבל עשירות ממש בגשמיות נתתן לעשיו, נמצא דשניהם יהיו מרוצים בברכותיהם - אולם יצחק אבינו אמר הן גביר שמתיו לך, שעשית' את יעקב לגביר באופן שגם אצלך יהא נחשב לגביר, כי לגבי נחשב לאינו נחשב לעשיר מה שאמרו בגמרא שהוא שמח בחלקו וכדומה כי עשיו צריך לממון ממש, ורק מי שיש לו הון רב נחשב לגביר בעיני עשיו - והיינו דגן ותירוש סמכותיו, שאת ענין הגבירות שלו סמכותיו בדגן ותירוש ממש היינו עשירות גשמיות.

וע"כ וְלָכֵן אָפְאָה מֶה אֶעֱשֶׂה בְּנִי שלא נשאר לך כלום, ובוה יתפרש מה שאמרו חז"ל (יומא עא) הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין, וצ"ב אמאי אמרו שצריך דוקא למלא גרונו של תלמידי חכמים יין ולא סגי אם מביא יין על שולחנו, ולענ"ד אטו כך הוא הדרך למלא בין גרונו של ת"ח, אולם י"ל ע"ד צחות, דאם יאמרו שיביא יין לת"ח הוי אמינא שהכונה שיאמר דברי תורה לת"ח שהתורה נמשלה ליין ויוצא בזה ידי ניסוח היין ע"ג מזבח - וע"כ אמרו שהכונה ליין גשמי כפשוטו הניתן לנסכו לגרונו של ת"ח, דתורה אע"ג שנמשלה ליין אולם אי אפשר למלא גרונו של ת"ח בזה, וע"כ אמרו שת"ח צריכים להחזיק בממון ממש.

בבית המדרש כל היום ולמד תורה. וזהו שאמרו אברהם חידש זקנה, שהוא חידש מה שאפשר לפעול בימי הזקנה, שלא יותר על עבודת השם גם לעת זקנותו.

וכמו כן יצחק חידש יסורים, דמי שהוא ח"ו בעל יסורים, אין לו ישוע הדעת, ואינו יכול לעסוק בעבודת השם כי אין לבו פנוי לכך, אבל יצחק חידש שאע"פ שהיה בעל יסורים וכנאמר ותכהין עיניו, אעפ"כ היה זקן ויושב בישיבה, וכמו שלמדו (יומא שם) מקרא ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו, דאף שענינו כהו והיה בעל יסורים, אעפ"כ היה זקן שקנה חכמה, ומזה למדו שיעצק היה זקן ויושב בישיבה, ואף שהיה בעל יסורים. והיינו יצחק חידש יסורים, שחידש מה שאפשר לפעול לעבודת השם, אף אם הוא בעל יסורים ח"ו.

ויעקב חידש חולי, כי החולה ח"ו אינו יכול לפעול כלום, אבל ביעקב אף שהיה חולה נאמר (ויחי מה, ב) ויתחזק ישראל וישב על המטה, והשגיא על בניו של יוסף ולימדם תורה, ובוה הראה שאף החולה ר"ל יכול לפעול למען תורה ומצוות, והיינו חידש חולי.

(מוצ"ש"ק מברכין כסלו שנת תשמ"ט)

חזק נתיב

עניני הלכה
משוואתנו של רבינו זצ"ל

חול דהא צורך שבת הוא.

ומע"כ נ"י העיר דשמוא דוקא בגג אסור דהוי כעובדא חול אבל מחצר לבית מותר. אולם באמת נראה דנקט גג משום דאורחא דמילתא לייבש פירות על הגג וכרש"י ביצה הנ"ל. ועוד דהא מבואר ברמב"ם (פ"ה מ"ט"ה) דאפילו ביום טוב לא התירו אלא להשיל דרך ארובה ממקום למקום באותו הגג, אבל לא יושיטם מגג לגג ואפילו בגגין השוין. וכן הוא בשו"ע (סי' תקכ"א ס"א) דלא יטלטלם מגג לגג אף על פי שהן שוין, ולא ישלשלם בחלונות ולא יורידן בסולמות עיין שם. ולפ"ז נקט דוקא גג, לומר דדוקא בגג התירו משום דמשכחת שאין צריך לטלטלו מגג לגג והאיל ואפשר להשילו דרך ארובה, וגם שאין צריך להגביהו. אבל מחצר לבית אף אם אין הבית גבוה מן החצר מ"מ אסור כמו מגג אל גג דאסור לטלטלו אפילו ביום טוב. ובפוסקים לא נזכר חילוק בין גג למקום אחר.

ג ולדינא נראה דאין להכניס פירות מחצר לבית בשבת כדי להצילו מגשמים, אם לא שהפירות הם לצורך היום דשירי להכניסם כדי שלא יתלכלכו ע"י גשמים, וכמבואר בפמ"ג (סי' של"ח סק"י). ועיין בהגהות רע"א לאו"ח (סי' תקכ"א ס"א) שהביא בשם פרי מגדים, דהא דמשילין פירות ביום טוב דרך ארובה, דוקא פירות דרואין לאכילה ביומו, אבל מידי

אם מותר להכניס בשבת חפצים לביתו כדי שלא יופסדו על ידי גשמים, כגון עגלת קטן

על דבר ששאל אם מותר להכניס בשבת או ביום טוב חפצים מחצרו לביתו כדי שלא יופסדו ע"י גשמים, כגון עגלת קטן או בגדים או פירות.

א במשנה ביצה (לה, ב) משילין פירות דרך ארובה (מי שיש לו חטין ושעורין שטוחין על גגו להתייבש וראה גשמים ממשמשין ובאין, התירו לו לטרוח ולהשליך דרך ארובה שבגג והן נופלין לתוך דליכא טרחא יתירה, ודוקא ארובה דכל ארובה מלמעלה למטה היא בתקרת הגג, אבל חלון כגון גג שמוקף מוחיצה וחלון בכותל וצריך להגביהו עד החלון ולהשליכו לא טרחין כדלקמן. רש"י) אבל לא בשבת. וכן הוא בשו"ע או"ח (סי' של"ח ס"ז) מי שיש לו פירות בראש הגג ורואה מטר שבא אסור לשלשלם בשבת דרך ארובה שבגג אבל מותר לכסותן...

ב וטעם האיסור בשבת, מבואר במג"א (סי' של"ח סק"י) (לה ב) דמשיטורח שלא לצורך שבת. וכן נראה ברש"י ביצה (א) ד"ה משילין. וברמב"ם (פ"ה מ"ט"ה) משמע דאסור משום שעושה כדרך חול. ובשו"ע הרב ז"ל (סי' של"ח ס"ח) כתב דאסור להשיל בשבת "מפני שטורח בדבר שאינו לצורך שבת ומעשה חול הוא וזולת לשבת", ומשמע דשני הטעמים חדא ניהו, דטירחא שלא לצורך שבת הוי מעשה חול, דאילו היה הטיורח לצורך שבת א"כ אין זה מעשה

דלאו אכילה אפילו אינו מוקצה כגון עצים יבשים על הגג וירד מטר עליהן, אסור לשלשלן דרך ארובה עיין שם. וא"כ להכניס עגלה מן החצר לבית כדי להצילו מן הגשמים אף ביום טוב אסור, אם לא שרוצה להשתמש בה בביתו כגון להשכיב בה תנוק. וכעת ראיתי בס' שמירת שבת כהלכתה (פרק כ"ה ס"ג) שהביא משו"ת מהרש"ג (ח"א סי' ס"א) שמשלטל אדם כלי שמלאתו להיתר כדי שלא ייגנב או שלא יישבר גם אם אינו צריך לו בו ביום כי אם למחר. ובהערות שם (ס"ק ר"ד) תמה עליו מהא דמבואר בשו"ע (סי' של"ח ס"ז) דאסור לשלשל בשבת פירות מן הגג מפני הגשמים, ובאמת לדברי הפמ"ג גם ביום טוב לא התירו אלא פירות הרואין לאכילה ולא שאר חפצים. וספר שו"ת מהרש"ג אינו תחת ידי לעיין בטעמו ונימוקו. ובפוסקים לא מצוי לחלק בין פירות מרובים או מועטים שאין בהם טירחא, ומוכח דחז"ל אסרו כל טלטול שלא לצורך שבת היכי דאין כוונתו אלא להציל את החפץ מהפסד...

ברם אף על גב שאסור להכניס חפציו כדי להצילם מן הגשמים, הנה מבואר בשו"ע (סי' של"ח ס"ז) דמותר לכסותן, ואפילו דבר שהוא מוקצה מותר לכסותו. ואף דהמג"א ז"ל הביא מהר"ש שאסור, אבל האחרונים העלו להקל וכמ"כ במשנה ברורה שם (ס"ק כ"ו), וכן פסק בשו"ע הרב ז"ל שם (ס"ח). והנלע"ד כתבת.

שו"ת להורות נתן חלק ה סימן כ"א
יעו"ש עוד מה שהאר"ך בזה

המשך "שיח מהרהר"

פאלאק, לכן מן השמים החליטו שהבית יוסף יזכה להוציא את השו"ע.

יותר מכך רואים כאן, דאף שהרבי ר' שכנא לא הסכים לחבר ספר פוסק, הרי שמן השמים כיוונו שמשפחתו יצא פוסק הדור, וזה ספר תולדות אדם, שהרי חתנו של רבי שכנא, הרמ"א, חיבר את ההגהות על השולחן ערוך, ופרש מפה על השולחן, דהנה הבית יוסף פוסק בעיקר רק כהני תלתא ראשונים, הרי"ף הרמב"ם והרא"ש (עיין הקדמת הבית יוסף לטור אר"ח), ואילו הרמ"א טען לעומתו שהרי ישנם עוד הרבה שיטות מהראשונים שגם כתבו

פסקי הלכות, ואי אפשר להתעלם מהם, כגון המרדכי, מהר"ם מרוטנבורג, מהרי"ל ועוד, ולכן בכל מקום שבמדינות אשכנז נהגו אחרת ממה שנהגו במדינות ספרד, הוסיף הרמ"א את דעתם של גאוני אשכנז, וכך פרס מפה על השולחן, ונמצא שולחן ערוך בשלימות, עם שיטות גאוני ספרד ושיטות גאוני אשכנז.

(מוצק"ש מברכין כסלו שנת תשס"ג -
שיחה לתלמידי הישיבה מושב גבעת יערים)

דבר בעתו

איננה גאולת עולם והיו אחריו גלויות של יון ומדי ואדום, ובית המקדש שנבנה אז על ידי עזרא וסיעתו עתיד להחריב, ואם כן פשיטא שצריך להמשיך ולבנות בחודש החמישי הוא צום תשעה באב, דהא אדרבה בית המקדש השני עתיד להיות נחרב בתשעה באב, וא"כ ודאי שאין לבטל את צום החמישי בגלל בניית הבית השני בימינו של עומד, כיון דאין זו גאולת עולם, ואדרבה החודש החמישי שבו נחרב הבית הראשון הוא החודש שייחבר בו הבית השני, וזה מוכיח שזמן החודש גורם לרעות שאירעו בו, וא"כ ודאי שאין מקום לבטל את הציום.

אולם כשהגיע חודש כסלו אשר בו היה נס נצחון החשמונאים על היונים, ואז נתחדשה מצות הדלקת נרות תנוכה אף בימי הגלות, ומצוה זו היא המשך לעבודת הדלקת נרות המנורה שבמקדש, הנה באותו החודש הריגש הנביא ענין הננוצצות של גאולה עולמית. ואף שנבואת הנביא זכריה היתה כמאתים שנה לפני נצחון החשמונאים בבית שני - עיין רמב"ם (פ"ג מה' תנוכה ה"א) שבימי נצחון החשמונאים על היונים בימי חנוכה חזרה מלכות לישראל יתר על מאתיים שנה על חורבן השני עי"ש, ועיין גמרא בעבודה זרה (טו, בזה), ובית שני עמוד ת"כ דהא א"כ יש בה בחינה של גאולה נכחית הריגש את ענין נצחון החשמונאים על היונים שעתידי להיות בעוד כמאתים שנה. ומכיון שמונצחון זה יזכו ישראל למצוה עולמית, דהיינו הדלקת נרות חנוכה שהוא המשך לעבודת בית המקדש, ומצוה זו אינה בטילה לעולם, א"כ יש בה בחינה של גאולה נכחית, לכן שלח לשאול את הכהנים האבכה בחודש החמישי, דשמוא במה שנבנה הבית השני בזמנו יש בו ענין של גאולה עולמית, שהרי בימי בית השני יזכו ישראל לנס חנוכה אשר על ידי זה יזכו במצות הדלקת נר חנוכה שהיא בבחינת גאולה עולמית, ואם כן אין צורך בצום החמישי, כיון שבבית הבית השני יש תנוכה בחינה של גאולה עולמית.

ושלח לשאול דוקא את הכהנים אשר לבית ה' צב', כי הריגש שנס הנצחון על היונים יהיה על ידי החשמונאים הכהנים, ועל כן דוקא הם אשר יוכלו לענות על השאלה האבכה בחודש החמישי.

התעורר לגדור פרצות ירושלים דוקא בחודש כסלו

והנה כיוצא בזה מצוינו בנחמיה שבחודש כסלו התעורר לגדור פרצות חומות ירושלים, ככתוב (נחמיה א, א-ד) "בִּדְבַר יְהוָה וְיָקָמָה בְּנֵי יְהוָה וְהָיָה בְחֻצְיָהוּ כְּפִלּוֹ כְּפִלּוֹ עֲשָׂרִים וָאֶנְיִי הַיְיָיִתִּי בְּשִׁוּשׁ הַבְּיָרָה, וַיָּבֵא יְהוָה אֶת־חַזְקִי מֵאֵת־יְהוָה וְאֶנְשֵׁים מִיְּהוּדָה, וְאֶנְשָׁאֵלֶם עַל הַיְהוּדִים הַפְּלִיטָה אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ מִן הַשִּׁבְיָ וְעַל יְרוּשָׁלַם, וַיֹּאמְרוּ לִי הַנְּשָׂאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ מִן הַשִּׁבְיָ שֶׁם בְּמִדְיָה נָקְעָה גְדֻלָּה וְהִקְרָפָה, וְחֻמֹתַי יְרוּשָׁלַם מִפְּרָצָתָ וְשַׁעֲרֶיהָ נִצְתָו בָּאֵשׁ, וְהָיָה קְשָׁמְעִי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְשִׁבְתִּי וְנֶאֱבָרָה וְנֶאֱבָרָה לַיּוֹם הַזֶּה וּמִתְפַלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם". ושם (נ"ב) נאמר, שבחודש ניסן עלה נחמיה לירושלים ובנה את חומות ירושלים עי"ש.

הנה גם בזה נראה לומר טעם על שנתעורר לגדור פרצות חומות ירושלים דוקא בחודש כסלו, כי בחודש זה הריגש נחמיה שיש עת צרון לבנות את חורבות ירושלים, וכמו שהחשמונאים בימי נצחונם על יון בחודש כסלו גדרו את הפרצות שפרצו אנשי יון, וכדאי"א במס' מידות (פ"ב מ"א) לפנים ממנו סורג גבוה י' טפחים ושש עשרה פרצות היו שפרצו מלכי יון חזרו וגדרו והצרו כנגדו י"ג השתחויות עי"ש. וכן אמר הפייטן, יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמונאים ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמינים, ונחמיה ראה ברוח קדשו כי בחודש כסלו ינצחו החשמונאים את היונים ויסתמו את הפרצות שפרצו בחומות מגדלי, ולכן נתעורר דוקא בחודש כסלו לבקש מאת המלך רשות לבנות את הפרצות חומות ירושלים, כי יש בחודש זה סגולה לסתימת פרצות ירושלים.

ואמר שבאותה שעה היה בשושן הבירה, רומז על נס פורים שהיה בשושן הבירה בימי גלות בבל, ושני הנסים הללו, נס פורים ונס חנוכה, נתקנו על ידי חכמינו ז"ל להיות יום טוב לדורות, ועל כן דוקא בשושן הבירה אשר שם הריגש את הרושם של נס פורים, ודוקא בחודש כסלו אשר בו נצחו החשמונאים את היונים, אי שני נתעורר נחמיה לעסוק בנידור פרצות חומות ירושלים, כי שני הענינים הללו יש בו סגולת גאולת ישראל לנצח, כי אף פורים הוא יו"ט לנצח, וכאמרם שימי הפורים לא יבטלו (רמב"ם ה' מגילה פ"ב ה"ח).

(נתן פריד - חנוכה)

מתוך צוואת רבינו זצוק"ל

ב"ה י"ג אדר א' תש"ע
זוה י"ג אדר א' תש"ע

"וכל מי שיעזור להדפסת הספרים תהא לו לזכות גדולה בזה ובבא"

מחבר: הרב אברהם אביעבון זצוק"ל
מפי: הרב אברהם אביעבון זצוק"ל

"וכל מי שיתן ממוך להדפסת הספרים
אדיה לו למילין יושר בעוה"ה הכל לפי רצון הבורא"

ניתן לקיים צוואתו הק' ולהשתתף בהדפסת הספרים
ולזכות "למילין יושר" ול"זכות גדולה בזה ובבא" וכלשון
רבינו הגה"ק זיע"א בצוואתו הק'
על ידי עמדות "דרים פלוס" - "מכון להורות נתן"

י"ל על ידי
'מכון להורות נתן' להוצאת והפצת
כתבי רבינו בעל 'להורות נתן' זיע"א
- לקבלת העלוך במייל וכן להערות
והצעות - נא לפנות לאימייל
mln0527157594@gmail.com

